

սկիզբէն ի վեր իր աշխարհն ձեւերուն մէջ, կրօնքի և բարոյագիտութեան հետ կապ մը ունի :

Բարեկարգութեան նպատակն էր նաև առաքելական դարու կամ նոր կրօնականութեան Բրիտաննէութիւնը վերահաստատելու փորձ մը, փոխանակ դարերուն ընթացքին կազմակերպուած և զարգացած Բրիտաննէութեան : որ շատ հեռաւորէն թիւնք մը վերածել անհատականութեան, փոխանակ կազմակերպեալ եկեղեցիի, որով խրաքանչիւր անհատ կատարելապէս ազատ պիտի ըլլայ իր կրօնական համոզումներուն մէջ : Բայց կարելի չեղաւ ասիկա, և նոյնիսկ Լուտերի, Զոլինկի (+ 1531) և Կալվինի (+ 1564) նման առաջնակարգ բարեկարգիչներ չկրցան զօհադուցիչ կերպով վեր բարձրանալ իրենց միջափայլերէն և հասնիլ անհատին կրօնական կատարեալ ազատութեան : Այս մասին խրաքանչիւր բարեկարգիչ իրեն յատուկ հասկացողութիւն մը ունէր, այնպէս որ բայց դուռ մը թողուած էր միշտ կրօնական լայնամտութեան և անհատին կրօնական ազատութեան ոգիին աստիճանական զարգացման համար :

Բարեկարգութիւն բառին պատմական իմաստին այս վերլուծումը ցոյց կու տայ թէ խնդիրը կարծուածէն ասելի կ'ընտատ է, այսինքն Լուտերեան բարեկարգութիւնը յանդած է ո՛չ թէ Հռոմի եկեղեցիին բարեկարգութեան, այլ պատճառ եղած է Բողոքականութեան ծագման :

Այս կէտը պէտք է աչքէ հեռացնել երբ կը խօսուի ու կը գրուի Հայց-Եկեղեցւոյ բարեկարգութեան մասին :

(Շարունակելի)

ԵՐԵՎԱՆԵԱՅ ԶԱՐԲՈՒՀԻՒՅ ՄԱՀՈՒՄՆ ԱՌԲԻԻ

Աւաղ, ինչո՞ւ չգիտեցիք երբ դասերով
կը ննդիք ինչ՝ քի մամուլ բոյունը սև
Վարդ հասակիդ վրայ զայնի սաստնած եր,
Տենդի իր որսին վրայ քններն իր տարածած,
Ու այն դռներն՝ ուր դու երկի ողջ ու առողջ
կը խաղայիր՝ այսօր դադարդ պիտի եղիք :

Ես քու կենցաղդ պիտի ընկի զուարթ ու յիւ,
Կակուղ մամուլդ պիտի՝ քափիկի փայլերդի ակ,
Ժամերդ քողար պիտի՝ ըլլային խիստի ժամեր,
Քու մատուցուի կեանքդ և անբաւ երանութեանք
Պիտի՝ պատիւի : Ժերդն հարուստ իր փայլերունց
Մէջ քու վրայ պիտի՝ նախանձեռ, անմեղ գառնակ :

Քուն չըլլայիր պիտար գերի ննդիք դասուց :
Երկու փնիս ալ պիտի՝ վազիլիք փախչանական
Եղով, սիրով, անսանկուն և մէջ բուրասի :

Թարգմ. ՄԵՍՐՈՊ ՆՈՒՊԱՐԵԱՆ

Թոյնոց բոյներն պիտի՝ քաղիկի փղի համար :

Պիտի՝ տայի ինչի ծաղիկի ամենագիտի՝

Որչափ մեղուն յփայլեր քնաւ միկ օրումս մէջ :

Յնայ երբ ծեր Յունկար ձիւնի կրկնոց իր ուս՝
Երկու ձեռքերն լեզուն պոսպրիկ ու խաղալիկ,
Կես գիշերին զար՝ ես քողար ընծաներուն
Մէջեղ ըզնիզ, անդէմակ, պիտի՝ քաղնեցիկի,
Իրեւ դշտոյ յիմարագիտ ու փառապանծ :

Անգիստքեանս մէջ շատ դասեր կուտայի ինչ,
Փութացնիկի փրքումդ վստան սպազային,
Երբ յնդակարծ քաղիկներդ քու անուշիկ
Իրիդ գնիկն տեսայ իյնալուն ու քաղի :
Կը դարեկիր դուն սպրեղի, ինձ քնի :

Ախ, այդ փախչանակ դառնականի՞ գիտեցիք ես :

ՀԻԺԵՍԻԲ ՄՈՐՈՑ